

Cito Volgsysteem primair en speciaal onderwijs

Spelling 3.0 groep 4

Afnamekaart E3M4 Voorbereiding en voorbeeldopgave

Lees ook goed de algemene aanwijzingen in paragraaf 2.2 en 2.3 van de handleiding.

Voorbereiding

- Verwijder eventuele spellingkaarten en andere spellinghulpmiddelen uit het zicht van de leerlingen.
- Zorg dat elke leerling een antwoordblad E3M4, een potlood en een gum of pen heeft.
- Zet lijnen op het bord zoals in de voorbeeldopgave of zet de digitale voorbeeldopgave klaar op het digitale schoolbord. De digitale voorbeeldopgave vindt u op Cito Portal.

Voorbeeldopgave

De voorbeeldopgave neemt u in elk geval voorafgaand aan taak 1 af. Indien nodig kunt u nogmaals een voorbeeldopgave met de leerlingen doornemen voor de afname van taak 2.

Instructie bij de voorbeeldopgave bij toets E3M4

Voordat u de antwoordbladen uitdeelt, vertelt u de leerlingen kort wat er gaat gebeuren:
Jullie krijgen een blad waarop jullie kunnen schrijven. Ik ga zo dadelijk vertellen wat we gaan doen. Pak alvast een potlood en een gum (of een pen).

Vervolgens deelt u de antwoordbladen uit.

Als u klaar bent met uitdelen, vertelt u waar de leerlingen hun naam en groep moeten schrijven. Dan vervolgt u met:

Ik ga zo een zin voorlezen. Je hoeft die zin niet op te schrijven. Je schrijft alléén het woord op dat ik daarna nog een keer apart zeg. Het woord schrijf je op de schrijflijtjes onder 'Voorbeeld'. Ik zeg de voorbeeldzin: Rein krijgt geen hap meer op. Schrijf op: hap.

Je schrijft dan alléén het woord 'hap' op. De rest van de zin hoeft je niet op te schrijven. Er komt dus telkens maar één woord op de lijntjes te staan.

Kijk even naar het bord. Je ziet daar vier lijntjes staan. Dat zijn de schrijflijtjes die ook op je schrijfbord staan. Op die lijntjes schrijf je het woord. Kijk, ik zal het even voordoen. De zin was: Rein krijgt geen hap meer op. Schrijf op: hap.

Doe het voor op het bord. Vervolg:

Zo doen jullie dat ook op je schrijfbord. Schrijf maar op de lijntjes bij het voorbeeld: hap.

Controleer of iedereen het woord op de juiste plaats heeft geschreven. U vervolgt:

Goed zo. Als je per ongeluk een fout hebt gemaakt, dan kun je die fout verbeteren. Je gumt dan de fout uit en schrijft op wat het wel moet zijn. (Of: Je zet dan een streep door het foute woord. Je schrijft ernaast wat het wel moet zijn.)

Indien de hierboven beschreven wijze om fouten te corrigeren afwijkt van wat in uw groep gebruikelijk is, kunt u uiteraard uw eigen correctieprocedure aanhouden.

U sluit de instructie af:

Heeft iedereen het begrepen? Bij de volgende woorden help ik niet meer. Luister goed. Ik lees telkens éérst een zin voor. Daarna schrijf je het woord op dat ik nog een keer apart zeg. We beginnen bij opgave 1. Het woord schrijf je bij de 1. Hier komt de eerste zin.

U leest vervolgens één voor één de zinnen op van taak 1. Deze staan op het voorleesblad van de afnamekaart. Na elke zin zegt u: *Schrijf op ...* (het betreffende woord).

Het is van belang dat u de woorden goed gearticuleerd en rustig uitspreekt, zonder dat u overdrijft. De afname is niet aan tijd gebonden. U werkt het dictee door in een tempo dat bij de groep past.

Laat de leerlingen na het maken van de taak de opgeschreven dicteewoorden nog eens nalopen. Als ze iets willen verbeteren, dan kan dat. Daarna haalt u de antwoordbladen op.

Afnamekaart E3M4 taak 1

Algemeen

- Plaats de leerlingen zodanig in het lokaal dat zij zelfstandig kunnen werken en zo min mogelijk worden gestoord. Zorg ervoor dat de leerlingen niet afkijken of hardop de klanken van het gevraagde woord benoemen.
- Tijdens de afname mogen de leerlingen geen hulpmiddelen gebruiken en biedt u geen hulp. Past u ervoor op dat u geen suggesties geeft in de richting van het goede antwoord.
- Lees de zinnen langzaam en duidelijk voor, op neutrale toon.
- Spreek bij het dicteren de woorden niet overdreven correct uit. Zo wordt in het woord 'beestje' de /t/ in het dagelijks taalgebruik niet uitgesproken. Doet u dit bij het dicteren dus ook niet.
- Let u erop dat u bij het uitspreken van langere woorden het woord niet opdeelt in lettergrepen en zo de juiste spellingwijze 'weggeeft'. In het dagelijks leven wordt bijvoorbeeld 'filmster' niet uitgesproken als 'film ster'. Doet u dit bij het dicteren dus ook niet.
- U mag de opgave alléén nog een keer herhalen als een leerling aangeeft dat hij/zij deze niet goed verstaan heeft (bijvoorbeeld door omgevingsgeluiden). Lees de opgave op precies dezelfde manier voor als de eerste keer.

Instructie voorafgaand aan E3M4 taak 1

Bespreek voorafgaand aan taak 1 de voorbeeldopgave. Gebruik hiervoor de afnamekaart E3M4 Voorbereiding en voorbeeldopgave.

Voorleesblad E3M4 taak 1

Het voorleesblad met de dicteezinnen van E3M4 taak 1 vindt u op de achterkant.

Nakijkinstructie

- U vergelijkt de antwoorden van de leerling met de woorden op het voorleesblad.
- Het volgende rekent u goed:
 - Woorden met een gespiegelde letter, waarbij er geen andere letter ontstaat. Dit geldt bijvoorbeeld voor de j, g, t. Schrijft een leerling dus de g in het woordje 'brug' gespiegeld, dan rekent u dit goed. De leerling beheerst de letters wel, maar niet de schrijfvaardigheid. Noteer dit wel als aandachtspunt voor de leerling.
 - Woorden met een hoofdletter, aan het begin, aan het eind of op een andere plek in het woord.
 - Woorden met een ij die geschreven is als een y. 'Bly' in plaats van 'blij' rekent u dus goed.
 - Het los schrijven van samengestelde woorden. 'Film ster' in plaats van 'filmster' of 'speur neus' in plaats van 'speurneus' rekent u dus goed. Het gaat er bij de samengestelde woorden in groep 4 om dat de leerling alle letters in het woord correct en in de goede volgorde opschrijft en geen letters overslaat ('speuneus') of toevoegt ('filmsster').
 - Woorden met spaties erin. Een woord als 'behang' dat geschreven wordt als 'be hang' mag goed worden gerekend.
- Het volgende rekent u fout:
 - Woorden die anders gespeld zijn dan op het voorleesblad.
 - Overgeslagen opgaven.
 - Woorden met een gespiegelde letter waardoor een foutief geschreven woord ontstaat, bijvoorbeeld 'dril' in plaats van 'bril'. Hier is het namelijk niet duidelijk of dit een schrijfmotorisch spiegelbeeldprobleem betreft of een leettertekenverwisseling.
 - Woorden waarbij de letters van een tweetekensklank zijn omgekeerd, zoals bijv. *iu* in plaats van *ui* of *ue* in plaats van *eu*.
- Een woord wordt één keer fout gerekend als het fout gespeld is, ongeacht het aantal fouten dat de leerling in een woord gemaakt heeft.
- Elke keer als een leerling eenzelfde fout weer maakt (bijvoorbeeld de *eu* omgekeerd), wordt dit als aparte fout gerekend. Categoriefouten worden dan pas écht zichtbaar.

Voorleesblad E3M4 Taak 1

Ik lees nu de zinnen voor. Schrijf telkens het woord op dat ik nog een keer apart zeg.

1	De hond werd gestoken door een bij .	Schrijf op: bij
2	Sophie vindt die opmerking erg gemeen .	Schrijf op: gemeen
3	Door de modder is zijn broek erg vuil geworden.	Schrijf op: vuil
4	De koekjes waren oud en taai .	Schrijf op: taai
5	De kerkklok is door de storm kapot gegaan.	Schrijf op: kerkklok
6	De klusjesman draait een schroef in de muur.	Schrijf op: schroef
7	Wat is hij een stoere bink !	Schrijf op: bink
8	Er zit smeer aan de fietsketting.	Schrijf op: smeer
9	Zij heeft ooit in Frankrijk gewoond.	Schrijf op: ooit
10	Lotte heeft laatst haar verjaardag gevierd.	Schrijf op: laatst
11	De boer heeft een bruin haantje .	Schrijf op: haantje
12	Opa en oma zijn op bezoek .	Schrijf op: bezoek
13	Jesse mocht met zijn vader mee op reis naar Curaçao.	Schrijf op: reis
14	Er zit een mooie vlinder op die bloem.	Schrijf op: vlinder
15	Peter vindt slagroom erg lekker.	Schrijf op: slagroom
16	Merel eet het liefst patat.	Schrijf op: liefst
17	Rik maakt een zwaai aan de rekstok.	Schrijf op: zwaai
18	Na Daan is Thomas aan de beurt .	Schrijf op: beurt
19	Met een schaaf maakt Paul het hout glad.	Schrijf op: schaaf
20	Bij gevaar voel je de drang om te vluchten.	Schrijf op: drang

Afnamekaart E3M4 taak 2

Taak 2 neemt u bij voorkeur op een andere dag af dan taak 1. De afname verloopt op dezelfde manier als bij taak 1. Lees de algemene aanwijzingen bij taak 1 nog eens door.

Instructie voorafgaand aan E3M4 taak 2

U deelt de antwoordbladen van taak 2 uit en zegt:

We gaan nu weer een aantal opgaven maken, net zoals gisteren/eergisteren. Ik lees de zinnen voor en jullie schrijven het woord op dat ik nog een keer apart zeg.

Eventueel kunt u voorafgaand aan taak 2 de voorbeeldopgave bij taak 2 bespreken. Doe dit op dezelfde wijze als u bij taak 1 gedaan heeft. Gebruik hiervoor de afnamekaart die hoort bij de voorbeeldopgave bij toets E3M4. De voorbeeldopgave bij taak 2 is:

*Hanneke heeft een mooie **staart**.*

Schrijf op: staart

Voorleesblad E3M4 taak 2

Het voorleesblad met de dicteezinnen van E3M4 taak 2 vindt u op de achterkant.

Nakijkinstructie

Volg bij het nakijken de aanwijzingen op de afnamekaart van E3M4 taak 1.

Voorleesblad E3M4 Taak 2

Ik lees nu de zinnen voor. Schrijf telkens het woord op dat ik nog een keer apart zeg.

1	De klink van de deur is nat.	Schrijf op: klink
2	In arme landen is goed drinkwater schaars .	Schrijf op: schaars
3	Robin Hood heeft een pijl en boog.	Schrijf op: pijl
4	Zijn broertje heet Luc.	Schrijf op: broertje
5	De ekster kraakt een walnoot .	Schrijf op: walnoot
6	Anna liet van schrik haar tas vallen.	Schrijf op: schrik
7	Levi fietst harder dan Bas.	Schrijf op: harder
8	Zachtjes deed mijn vader de deur dicht.	Schrijf op: deur
9	Finn geeft een draai aan het orgelwiel.	Schrijf op: draai
10	Het bedlampje gaf een zwak licht.	Schrijf op: zwak
11	De koeien lopen in de wei .	Schrijf op: wei
12	Er is veel regen gevallen.	Schrijf op: veel
13	De filmster liep over de rode loper.	Schrijf op: filmster
14	De kleuter gaat op het stoeltje zitten.	Schrijf op: stoeltje
15	Deze kleur komt vaak voor .	Schrijf op: voor
16	Het beroep van mijn oom is timmerman.	Schrijf op: beroep
17	Dat cadeau is het grootst .	Schrijf op: grootst
18	De manke man loopt niet zo snel.	Schrijf op: manke
19	Door de dooi kunnen we niet meer schaatsen.	Schrijf op: dooi
20	Emre heeft tien euro winst gemaakt.	Schrijf op: winst